

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 09 octombrie 2019, în privința inculpatului

Stănilă Boris XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>02.03.2017 – 19.03.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>19.04.2018 – 05.07.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>13.09.2018 – 26.03.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>03.05.2019 – 09.10.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>12.12.2019 – 12.02.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 19 martie 2018, procesul penal în privința lui Stănilă Boris pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost încetat, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Tudor Neagu a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Stănilă B. se învinuiește că la 13 octombrie 2013, în jurul orelor 16.20, fiind treaz și cu permis de conducere, conducând automobilul „Ford Focus”, n.î. XXXXXX, pe traseul Giurgiulești – Cahul, din direcția s. Vadul lui Isac, r-nul Cahul spre or. Cahul, fără a manifesta

dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și fără a ține cont de situația rutieră, precum și cea care determină viteza de circulație, încălcând astfel prevederile normelor prevăzute la pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) și alin. 2) din Regulamentul circulației rutiere al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căreia, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, astfel încât, ajungând în centrul XXXXXX, XXXXX unde de ambele părți ale traseului se aflau trei copii minori, nu a manifestat prudență sporită și nu a redus viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului, încălcând astfel și prevederile normei prevăzute la pct. 46 lit. a) din același Regulament, potrivit căruia, conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța graficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate, în rezultatul căror fapte a tamponat pietonul minor Neagu I., a.n. XXXX, care traversa carosabilul de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport condus de către acesta.

În consecință, în urma impactului violent produs, pietonului Neagu I., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 707 din 16.10.2013, i-a fost cauzată o vătămare corporală gravă periculoasă pentru viață, sub formă de: „Politraumatism asociat. Fractură liniară a oaselor parietale. Contuzia superficială (minoră) de focară lobului fronto-parietal de stânga. Hematom pericranian de stânga. Echimoze pe frunte, ochi. Excoriații pe bazin, spate, care au stat la baza survenirii decesului”.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației și exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că se deplasa la volanul automobilului prin centrul XXXXX. În automobil se afla soția, Stănilă I., pe bancheta din dreapta față, iar pe bancheta din spate mai avea doi pasageri. Alte automobile în trafic nu erau, traseul fiind liber. Nu a prevăzut în acel moment necesitatea de a reduce viteza, deoarece nu erau careva obstacole în fața sa pe carosabil, iar dacă observa ceva, ar fi frânat. Bruscu, de după un automobil parcat pe acostament, în fața lui a ieșit un copil. Imediat a virat la stânga, încercând să evite tamponarea și, concomitent, a frânat. A fost în imposibilitate să evite tamponarea totală, iar copilul s-a lovit de partea dreaptă laterală față de mașină.

Succesorul părții vătămate, Neagu T., tatăl victimei, a relatat că despre accident cunoaște din spusele prietenilor fiicei, și anume, că aceasta era în stradă, vis-a-vis de casa lor, împreună cu două prietene. În momentul când victima a dorit să traverseze strada, în spatele ei se afla o fată. În spatele lor, era parcat un microbuz, de-a lungul

carosabilului, pe acostament. Aceasta s-a asigurat doar din partea or. Cahul, iar din partea opusă nu. Anterior, copilul a mai traversat acel drum nesupravegheată. Persoanele care erau la fața locului, au văzut că victima nici nu a pășit pe traseu, iar automobilul se deplasa cu viteză mare, astfel că a fost lovită pe acostament, nereușind să pășească pe carosabil.

Martorul Oprea R. a comunicat că partea vătămată a spus că pleacă acasă. Fiind pe acostament, ea i-a spus să se oprească că vine o mașină, dar aceasta nu a auzit-o. Se afla la distanța de aproximativ 1,5-2 m. de victimă, însă nu a văzut momentul când a fost lovită. A văzut-o doar când se afla jos. Victima a fost lovită pe marginea carosabilului, în momentul tamponării aceasta nu mergea. În apropiere era parcat un microbuz, iar ele se aflau cu spatele la microbuz, la distanța de un pas. Automobilele care circulau pe drum se vedeau.

Martorul Cîrjilov A. a indicat că se afla în fața porții victimei, dar nu-și amintește locul aflării ultimei în momentul tamponării, pe carosabil sau pe acostament. Alături, pe aceeași parte de drum, la 2 m. de victimă staționa un microbuz. Nu a văzut momentul tamponării victimei, iar până a fi lovită, aceasta a început a alerga spre ea.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului accidentului rutier din 13.10.2013, cu schița și planșa fotografică, a fost stabilit locul unde s-a produs accidentul rutier, adică pe traseul s. Vadul lui Isac, r-nul Cahul – or. Cahul.

În schema procesului-verbal al examinării locului accidentului rutier, este indicat locul unde s-a produs accidentul rutier, adică pe traseul s. Vadul lui Isac, r-nul Cahul – or. Cahul și poziția automobilului după accident.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la data de 30.12.2013 a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț, în temeiul căreia Stănilă B. a fost recunoscut în calitate de bănuț, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

La 28.03.2014, Stănilă B. a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Prin ordonanța din 01.04.2014, a fost clasată cauza penală, în ordinea prevederilor art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, și scos integral de sub urmărire penală învinuitul Stănilă B., pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal sau contravenție.

La 15.07.2016, prin Ordonanța Procurorului General interimar, Eduard Harunjen, a fost anulată ordonanța privind clasarea cauzei penale, cu reluarea urmăririi penale.

Conform art. 22 Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă. Scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

Hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași persoană pentru aceeași faptă, cu

excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată.

Potrivit art. 284 Cod de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală are loc când aceasta este bănuit sau învinuit și se constată că fapta nu a fost săvârșită de bănuit sau învinuit; există vreuna din circumstanțele prevăzute la art. 275 pct. 1)-3), inclusiv dacă fapta constituie o contravenție; există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 35 Cod penal. Procurorul, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, în cazul în care constată temeiurile prevăzute la alin. (2), dispune, prin ordonanță motivată, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală.

În corespundere cu art. 4 alin. (1) din Protocolul nr. 7 la CEDO, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Conform Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală (reluarea urmăririi penale) nr. 12 din 14.05.2015, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al art. 287 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003.

Curtea Constituțională a atras o deosebită atenție la alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală, care acordă procurorului ierarhic superior dreptul de a relua urmărirea penală oricând și în lipsa unor temeiuri clar definite, care ar putea fi considerate judicioase în fiecare caz individual. Curtea Constituțională a menționat că norma supusă controlului constituționalității plasează persoana într-o stare de incertitudine pentru un termen nedefinit și pentru circumstanțe care pot fi invocate aleatoriu la redeschiderea cauzei penale. De principiu, Curtea a subliniat că, odată cu încetarea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire sau clasarea cauzei penale persoana urmează a dispune de certitudinea și convingerea că nu va mai fi bănuită și urmărită penal.

În baza principiului *non bis in idem* în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, și anume potrivit art. 4 din Protocolul nr. 7 al Convenției, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunilor pentru care a fost deja condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale aceluiași stat. Norma citată prohibește repetarea procedurilor penale închise definitiv. Acest articol se referă nu numai la dreptul de a nu fi judecat, condamnat de două ori pentru aceeași faptă, ci și la dreptul de a nu fi urmărit penal de două ori pentru aceeași faptă. În cazul dat trebuie să persiste o condiție - că autoritățile judiciare competente să formuleze din nou aceeași acuzație, privind aceleași fapte cu caracter penal, împotriva aceleiași persoane. Or, ignorarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor art. 22, 24 Cod de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO, că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării

drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Dreptul la un proces echitabil este garantat ca fiind efectiv dar nu iluzoriu (*cauza Engel și alții vs. Olanda; cauza Ozturk vs Germania*). Iar într-un stat de drept este necesară respectarea normelor imperative întru asigurarea unui proces penal echitabil.

Totodată, referitor la redeschiderea urmăririi penale pe motiv că ancheta inițială nu a fost completă, în cauza Stoianova și Nedelcu vs. România, Curtea Europeană a menționat că *carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă*.

De asemenea, în opinia Curții Europene, simpla părere că investigațiile într-o anumită cauză ar fi fost *incomplete și neobiective* nu poate, în sine, în absența unor erori jurisdicționale, încălcări grave ale procedurii de judecată sau abuzuri de putere, să releve erori în aplicarea dreptului material sau din ale motive considerabile care decurg din interesele justiției să indice prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente (*cauza Radchikov vs. Rusia, § 48*).

Curtea Constituțională a reținut că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuțului, învinutului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză, cu excepțiile enunțate mai sus.

În concluzia sa, Curtea Constituțională a reținut că reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire, este contrară garanțiilor instituite prin art. 21 din Constituție.

Conform pct. 60 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, cadrul legal național instituie excepții de la acest drept doar la art. 287 Cod de procedură penală, potrivit căruia reluarea urmăririi penale se admite numai dacă fapte noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

Potrivit ordonanței Procurorului General interimar, Eduard Harunjen din 15.07.2016 prin care a fost anulată ordonanța privind clasarea cauzei penale, cu reluarea urmăririi penale în cauza penală, temei de reluare a urmăririi penale a servit faptul că procurorul a ignorat prevederile legale, nu a întreprins acțiuni procesuale care să confirme sau să infirme versiunea inculpatului, audierea martorilor a fost efectuată incomplet, fără stabilirea circumstanțelor și împrejurărilor comiterii infracțiunii, nu a fost numită expertiza autotehnică a autoturismului, lipsește informația că automobilul a fost suspus testării obligatorii, nu au fost audiați medicii de la secția de internare a spitalului de urgență, nu au fost audiați martorii oculari, fapt ce conturează circumstanțe și fapte noi de comitere a infracțiunii, iar verificarea lor poate avea loc doar în cadrul procesului penal prin efectuarea de acțiuni de urmărire penală.

Însă, temeiul reluării urmăririi penale nu cade sub incidența acestor două situații de excepție - fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental.

Conform pct. 60, 61, 62, 64, 66 ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, privind excepția de neconstituționalitate a art. 278 alin. (1) Cod de procedură penală, Curtea reține că *faptei noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată, iar *fapte recent descoperite* sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu puteau fi descoperite.

La fel, potrivit Raportului explicativ la Protocolul nr. 7, termenul *fapte noi sau recent descoperite* include noi mijloace de probe privind fapte preexistente. Mai mult, art. 4 din Protocolul nr. 7 nu împiedică redeschiderea procedurii în favoarea persoanei condamnate și orice altă modificare a hotărârii judecătorești în beneficiul acesteia.

Cu referire la circumstanțele enunțate, Curtea menționează că ordonanța de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală poate fi anulată, cu reluarea urmăririi penale, oricând în interiorul termenului de prescripție, dacă au fost invocate fapte noi sau recent descoperite.

În același timp, Codul de procedură penală (art. 6 pct. 44)) tratează *viciul fundamental* ca o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

De asemenea, în cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Deci, ordonanța de reluare a urmăririi penale trebuie să fie motivată în sensul menționării erorii de drept și erorii de fapt, iar faptul neaprecierii probelor acumulate nu denotă realizarea investigației necorespunzătoare, contrar prevederilor CEDO.

Mai mult, reluarea urmăririi penale a fost făcută la inițiativa organului de urmărire penală, în lipsa unui control judiciar, peste termenul de un an, fapt ce atrage nulitatea ordonanței din 15.07.2016, iar actele de urmărire penală îndeplinite de organul de urmărire penală după 15.07.2016 sunt lovite de nulitate, fiind contrare principiului de drept aplicat în jurisprudența națională și internațională – dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori.

Astfel, prin adoptarea ordonanței de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 s-a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept prevăzut și în art. 4 al Protocolului nr. 7 al CEDO și art. 21 din Constituția Republicii Moldova, deoarece reluarea urmăririi penale s-a dispus asupra aceleiași persoane, pentru același fapt, în lipsa temeiurilor expres prevăzute, iar aceste fapte exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Potrivit art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Art. 284 alin. (1) Cod de procedură penală prescrie că scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Deci, urmează a fi emisă o sentință de încetare în privința inculpatului or, legislația națională la moment corespunde standardelor și principiilor reflectate în CEDO și practicii CtEDO, iar conform dispozițiilor art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În conformitate cu art. 225 alin. (3) Cod de procedură civilă, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Deoarece prin ordonanța procurorului din 01.04.2014, Stănilă B. a fost scos de sub urmărirea penală, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii, adică pe motive de reabilitare, iar reluarea urmăririi penale dispusă de procuror la data de 15.07.2016 este una ilegală, se respinge acțiunea înaintată de succesorul părții vătămate Neagu T. împotriva lui Stănilă B., privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei, ca fiind neîntemeiată.

3. Procurorul în Procuratura Anticorupție, Lilian Lungu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Apelantul a invocat că vinovăția inculpatului a fost demonstrată pe deplin prin declarațiile martorilor și probele anexate la cauza penală.

Totodată, ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 în privința lui Stănilă B., adoptată de Procurorul General interimar, Eduard Harunjen, este întemeiată și legală, fiind stabilit ca au apărut fapte noi de comitere a infracțiunii date, necunoscute de organul de urmărire penală la momentul urmăririi penale, cât și emiteră a unei hotărâri.

Potrivit art. 287 alin. (4) Cod procedură penală, reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă.

Organul de urmărire penală s-a condus de normele procesual-penale în vigoare la momentul efectuării acțiunilor.

Ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 a fost adusă spre cunoștință părților, inclusiv învinuitului și apărătorului acestuia, nefiind contestată în cadrul urmăririi penale, fiind definitivă și irevocabilă.

Totodată, instanța de fond a invocat prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, pct. 60 , 61, 62, 64, 66 iar reluarea urmăririi penale conform ordonanței emisă de Procurorul General interimar, Eduard Harunjen privind a fost datată cu 15.07.2016, fapt ce este inadmisibil deoarece instanța s-a referit la o normă legală care contravenea și nu dezaproba procedura de reluare a urmăririi penale aplicată în cazul dat la momentul reluării urmăririi penale.

La fel, instanța s-a referit și la art. 6 pct. 44) Cod procedură penală privind noțiunea de viciu fundamental, însă noțiunea în cauză nu este reflectată în ordonanța emisa de Procurorul General interimar, Eduard Harunjen privind anularea ordonanței privind clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, invocând această noțiune fără a avea o bază legală, inventând fapte inexistente.

Mai mult, instanța eronat a indicat că prin ordonanța de reluare a urmăririi penale nu au fost apreciate probele acumulate, însă motivul de reluare îl constituie apariția faptelor noi, circumstanțe de care organul de urmărire penală nu avea cunoștință la momentul efectuării urmăririi penale și emiterea hotărârii de clasare și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată.

Ori, instanța de fond s-a limitat doar la transcrierea rechizitoriului, declarațiilor participanților la proces și la copierea integrală a tuturor normelor de drept naționale și internaționale, dintre care multe nu au tangență cu cauza penală dată, cât și nu a făcut referire nemijlocit la motivele reluării urmăririi penale indicate în ordonanța emisă de Procurorul General interimar, Eduard Harunjen din 15.07.2016.

Instanța de fond a apreciat normele numai în favoarea inculpatului, ignorând astfel existența succesului părții vătămate, căruia în rezultatul faptelor comise de inculpat, pe deplin demonstrate, i-au fost lezate drepturile constituționale.

3.1. A declarat apel și succesul părții vătămate, Neagu Tudor, solicitând casarea sentinței.

Apelantul a invocat că sentința este ilegală și neîntemeiată.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 05 iulie 2018, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a constatat că ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016, în cazul în care Stănilă B. a fost scos integral de sub urmărire penală, nu este întemeiată pe niciuna din circumstanțele prevăzute expres de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, dispoziția căruia este în concordanță cu art. 21 din Constituție, art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală și art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO, deci, este lovită de nulitate absolută și nu produce consecințe juridice.

Mai mult, o parte din probele acuzării stau la baza ordonanței procurorului de clasare a urmăririi penale și scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinutului Stănilă B. în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, emisă la 01.04.2014, iar actul procesual este în vigoare și produce efecte juridice.

Totodată, este întemeiată și soluția instanței de fond de respingere a acțiunii civile înaintată de succesul părții vătămate Neagu T., ori, inculpatul a fost scos de sub urmărire penală din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și este reabilitat, iar ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 este lovită de nulitate absolută și nu produce careva efecte juridice.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 martie 2019, recursul a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că instanța de apel s-a axat pe prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, lăsând fără apreciere argumentul acuzării că ordonanța a fost emisă în baza art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală care prevedea la acel moment că în cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă. În cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoatere a persoanei de sub urmărire.

Însă, instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor acuzării din ordonanța de reluare a urmăririi penale, și anume, că la baza ordonanței de clasare au fost puse doar declarațiile bănuitului, fără stabilirea circumstanțelor și împrejurărilor comiterii infracțiunii, fiind lăsate fără apreciere declarațiile martorilor minori prin prisma dacă constituie sau nu *fapte noi sau recent descoperite*, temei pe care procurorul și-a întemeiat ordonanța de reluare a urmăririi penale. Ori, potrivit materialelor, acești martori nu au fost audiați anterior emiterii ordonanței de clasare a urmăririi penale din 01.04.2014.

Astfel, instanța de apel nu a dat apreciere și faptului că la 17.06.2016 succesorul părții vătămate, Neagu T., a adresat o plângere către Procurorul General prin care solicită intervenția sa pentru a afla despre soarta cauzei penale deschise pe faptul decesului fiicei sale. În cadrul examinării plângerii, el și mama victimei Cuclari M., au aflat pentru prima dată că urmărirea penală a fost clasată, cerând reluarea urmăririi penale.

Totodată, martorii oculari ai accidentului, două prietene ale fiicei sale, nu au fost audiate, precum și Grecu I., care a decedat în anul 2015 și nu a fost audiat în cadrul urmăririi penale. Potrivit declarațiilor lui Neagu T., Grecu I. i-a comunicat că fiica lui se afla pe marginea traseului și nu a încercat să traverseze strada, ci a fost tamponată de o mașină care mergea cu viteză mare, nu era nicio mașină parcată pe acostament. Un microbuz de culoare albă, era parcat la poarta unei gospodării din apropierea locului accidentului, dar se afla în spatele fiicei.

La fel, instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că la baza ordonanței din 15.07.2016 de reluare a urmăririi penale în privința inculpatului a stat plângerea succesului părții vătămate, Neagu T., din 17.06.2016, temei de reluare fiind indicat art. 287 alin. (4) Cod procedură penală (existența faptelor noi sau recent descoperite), iar termenul de un an prevăzut de lege la momentul adoptării acesteia, se referea doar la reluarea urmăririi penale în cazul descoperirii unui viciu fundamental. Mai mult,

materialele cauzei nu confirmă că ordonanța de clasare a urmăririi penale din 01.04.2014 a fost expediată și recepționată de către succesorul părții vătămate, la materialele cauzei fiind anexată doar o scrisoare fără număr de ieșire și lipsind avizul de recepție care să confirme că copia acestei ordonanțe a fost recepționată de către succesorul părții vătămate.

Deci, instanța de apel a omis circumstanțele și probele prezentate de acuzare privind existența temeiurilor legale de reluare a urmăririi penale - existența faptelor noi sau recent descoperite, în raport cu respectarea dreptului la viață, prevăzut de art. 2 CEDO, care include și obligația pozitivă a statului de a lua toate măsurile necesare pentru protecția acestui drept, desfășurarea unei anchete eficiente cu privire la cauzele decesului părții vătămate cu consecința pedepsei celor vinovați, circumstanțe care au fost invocate de către Procurorul General în ordonanța de reluare a urmăririi penale în privința inculpatului.

Astfel, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de drept vizată, ce a avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 09 octombrie 2019, apelurile au fost admise, casată sentința în latura civilă, și pronunțată o nouă hotărâre.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părți vătămate, Neagu Tudor, privind repararea prejudiciului material și moral, a fost lăsată fără examinare.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond întemeiat a încetat procesul penal în privința inculpatului din motivul existenței altor circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea persoanei la răspundere penală, însă eronat a soluționat acțiunea civilă în raport cu soluția încetării procesului penal, respingând ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Neagu T.

Fiind stabilit că sentința de încetare a procesului penal este întemeiată pe ideea ilegalității ordonanței Procurorului General interimar din 15.07.2016 și respectarea principiului *non bis in idem*, instanța de apel urmează să verifice temeiurile încetării procesului penal și aspectele faptice legate de acesta.

Astfel, acuzarea a invocat că inculpatul nu a contestat ordonanța Procurorului General interimar din 15.07.2016 pe parcursul urmăririi penale și nici la finele urmăririi penale.

Însă, alegațiile acuzării sunt nefondate, or materialele cauzei penale atestă neglijarea de către procurorul care a exercitat urmărirea penală a dreptului învinuitului Stănilă B. și apărătorului acestuia de a cunoaște actul procedural de reluare a urmăririi penale, drept stipulat la art. 66 alin. (2) pct. 26), 27) Cod de procedură penală, că învinuitul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul să fie informat de către organul de urmărire penală despre toate hotărârile adoptate care se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la solicitarea sa, copii de pe aceste hotărâri, precum și copii de pe rechizitoriu sau de pe un alt act de finalizare a urmăririi penale, să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală.

Deoarece ordonanța de reluare a urmăririi penale adoptată de Procurorul General interimar din 15.07.2016 se referă la drepturile și interesele învinuitului Stănilă B., norma legală citată instituie în mod imperativ obligația pozitivă a statului (procurorului care exercita urmărirea penală) de a informa învinuitul despre emiterea

acelui act procedural și de a-i furniza la cerere copia de pe ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016.

Potrivit materialelor cauzei, prima acțiune de urmărire penală cu participarea învinuitului Stănilă B. după reluarea urmăririi penale a fost punerea sub învinuire la 11.01.2017. În aceeași zi, avocatul V. Șoitu, prin cerere scrisă, a solicitat procurorului eliberarea copiei de pe ordonanța de reluare a urmăririi penale, însă nu a urmat nici un răspuns, iar la materialele dosarului lipsesc probe ce ar confirma înmânarea sau expedierea la adresa învinuitului sau apărătorului a copiei de pe ordonanța Procurorului General interimar din 15.07.2016. Ulterior, la 21.02.2017 procurorul a trimis cauza în instanța de judecată cu rechizitoriul.

Sunt irelevante și argumentele acuzării că învinuitul Stănilă B. ar fi renunțat la dreptul său de a cunoaște temeiurile reluării urmăririi penale prin neprezentarea la procuror pentru a lua cunoștință cu materialele cauzei penale la finisarea urmăririi penale, or, abținerea învinuitului Stănilă B. și avocatului său de a-și realiza dreptul de a lua cunoștință cu materialele dosarului la finalizarea urmăririi penale, nu absolvă obligația organului de urmărire penală de a-i furniza copia de pe ordonanța Procurorului General interimar din 15.07.2016 și omiterea procurorului de a realiza această obligație nu poate fi acoperită nici de abținerea părții apărării de a se prezenta la procuror să ia cunoștință cu materialele dosarului la finele urmăririi penale, nici prin expedierea la adresa inculpatului a copiei rechizitoriului din textul integral al căruia nu se deduce nici o informație despre reluarea urmăririi penale, data dispunerii sau temeiurile reluării urmăririi penale. Ori, perioada relativ scurtă de la 11.01.2017, când apărătorul V. Șoitu a solicitat copia de pe actul de reluare a urmăririi penale și până la expedierea dosarului în instanța de judecată, la 21.02.2017, nu poate crea aluzii cu privire la neglijarea de către învinuit a dreptului de a lua cunoștință cu ordonanța Procurorului general interimar din 15.07.2016, în situația în care învinuitul Stănilă B. mai era în speranța legitimă a realizării dreptului său de către procuror prin expedierea actului solicitat la domiciliul inculpatului, odată ce procurorul nu a eliberat acest act imediat la data de 11.01.2017, iar cauza abținerii apărării de a se prezenta la procuror la finele urmăririi penale în aceste circumstanțe nu atât contează, or, este un drept și nu o obligație, iar realizarea dreptului de a cunoaște motivele reluării urmăririi penale și a primi copia de pe ordonanța de reluare a urmăririi penale a fost exclusiv în obligația procurorului, care a lăsat fără nici o reacție cererea avocatului V. Șoitu din 11.01.2017.

Exercitarea de către procurorul V. Toderiță a urmăririi penale într-o manieră ce a neglijat dreptul învinuitului de a cunoaște actul de reluare a urmăririi penale și temeiurile ce au stat la baza reluării urmăririi penale, drept consecință a fost exclusă posibilitatea părții apărării de a contesta încă la faza urmăririi penale ordonanța Procurorului General interimar din 15.07.2016, justifică întru totul invocarea nulității acestei ordonanțe la faza judecării cauzei în fond.

Dat fiind că Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, în vigoare din 14.05.2015, privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, este executorie și aplicabilă speței date, reluarea urmăririi penale s-a dispus în baza art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, care la 15.07.2016 (data emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale) prevedea că în cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a

persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente au afectat hotărârea respectivă. În cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoatere a persoanei de sub urmărire.

Conform art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii au afectat hotărârea respectivă, prevederi similare regăsindu-se și în art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO, iar potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În baza principiului *non bis in idem* în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, și anume, potrivit art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunilor pentru care a fost deja condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale aceluiași stat. Norma citată prohibește repetarea procedurilor penale închise definitiv. Acest articol se referă nu numai la dreptul de a nu fi judecat, condamnat de două ori pentru aceeași faptă, ci și la dreptul de a nu fi urmărit penal de două ori pentru aceeași faptă. În cazul dat trebuie să persiste anumite condiții ca autoritățile judiciare să formuleze din nou aceeași acuzație împotriva aceleiași persoane, privind aceleași fapte cu caracter penal. Ori, ignorarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor art. 22 și 24 Cod de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO, că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Dreptul la un proces echitabil este garantat ca fiind efectiv dar nu iluzoriu (*cauza Engel și alții vs Olanda; cauza Ozturk vs Germania*). Iar într-un stat de drept este necesară respectarea normelor imperative întru asigurarea unui proces penal echitabil.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă nu este unul absolut, Însă, după cum a menționat și Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 12 din 14.05.2015, potrivit art. 4 § 2 din Protocolul nr. 7 la CEDO, principiul *non bis in idem* nu împiedică reluarea urmăririi penale dacă fapte noi sau recent descoperite, sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată. Astfel sunt două situații care determină redeschiderea unei cauze penale, și anume: 1) există fapte noi sau recent descoperite, 2) există un viciu fundamental.

Aceste temeuri de excepție sunt transpuse în art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală. Totodată, Curtea Constituțională în hotărârea sa din 14.05.2015 a reținut că *fapte noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau

fi cunoscute la acea dată, iar *fapte recent descoperite* sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite.

Astfel, procurorul în cererea de apel a invocat că unicul temei de reluare a urmăririi penale l-a constituit apariția unor fapte noi și recent descoperite, iar în textul ordonanței Procurorului General interimar din 15.07.2016, după trecerea în revistă a acțiunilor de urmărire penală petrecute anterior și care au stat la baza emiterii ordonanței de scoatere de sub urmărire penală și clasare a cauzei penale din 01.04.2014, este expusă motivarea:

Cu toate că, potrivit art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, procurorul D. Stoicev a ignorat prevederile legii menționate. Nu a întreprins acțiuni procesuale care să confirme sau să infirme versiunea învinuitului. Audierea martorilor a fost efectuată incomplet, fără stabilirea circumstanțelor și împrejurărilor comiterii infracțiunii, nu a fost stabilit locul tamponării victimei, cât și locul aterizării victimei după tamponare, nu a fost combătută versiunea învinuitului de existența sau nu a presupusei mașini parcate pe acostament, care i-ar fi îngădit vizibilitatea. Nu a fost numită expertiza auto-tehnică a autoturismului, lipsește informația precum că autoturismul respectiv a fost supus testării tehnice obligatorii, nu au fost audiați medicii de la secția de internare a spitalului de urgență, etc.

Totodată, la 17.06.2016 reprezentantul părții vătămate, Neagu T., (tatăl victimei) a adresat o plângere către Procurorul General prin care solicită intervenția sa pentru a afla despre soarta cauzei penale deschise pe faptul decesului fiicei sale, deoarece s-a adresat de nenumărate ori către procurorul D. Stoicev, însă fără succes, în cadrul examinării plângerii sale, atât el cât și mama victimei Cuclari M., au aflat pentru prima dată că urmărirea penală pornită pe faptul comiterii accidentului soldat cu decesul fiicei lor a fost clasată și cer reluarea urmăririi penale.

De asemenea, au mai comunicat că martori oculari ai accidentului au fost două prietene ale fiicei sale care nu au fost audiate, precum și Grecu I., care a decedat în anul 2015 și nu a fost audiat în cadrul urmăririi penale. Potrivit declarațiilor lui Neagu T., Grecu I. i-a comunicat că fiica sa se afla pe marginea traseului și nu a încercat să traverseze strada, ci a fost tamponată de o mașină care mergea cu viteză mare, la fel, nu era nici o mașină parcată pe acostament. Un microbuz de culoare albă era parcat la poarta unei gospodării din apropierea locului accidentului, dar se afla în spatele fiicei sale.

Astfel, declarațiile invocate de reprezentanții părților vătămate ilustrează cu totul alte circumstanțe și împrejurări de comitere a accidentului rutier, soldat cu decesul lui Neagu I., altele decât cele stabilite de organul de urmărire penală.

Potrivit prevederilor art. (1) alin. (2) Cod de procedură penală, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Reieșind din cele expuse și ținând cont de faptul că, potrivit declarațiilor reprezentanților părții vătămate se conturează circumstanțe și fapte noi de comitere a infracțiunii date, verificarea lor poate avea loc doar în cadrul procesului penal prin efectuarea de acțiuni de urmărire penală.

Deci, în textul ordonanței Procurorului General interimar din 15.07.2016 se indică temeiul de drept al reluării urmăririi penale - apariția circumstanțelor și faptelor noi relatate de părinții victimei obținute de la un martor decedat Grecu I. și de la două prietene ale victimei. Dar, în fapt, mai sunt expuse și argumente care nu sunt proprii acestui temei de reluare, ci pot fi atribuite altui temei de reluare a urmăririi penale - viciul fundamental ce afectează hotărârea precedentă, și anume, critica concluziilor procurorului de caz asupra raportului de expertiză medico-legală, audierea incompletă a martorilor, nestabilirea locului tamponării și locului căderii victimei, neverificarea faptului staționării unui alt automobil pe acostament, lipsa expertizei auto-tehnice, neaudierea medicilor, neverificarea dacă autoturismul era testat, neîntreprinderea acțiunilor care să confirme sau infirme versiunea învinutului.

Prin urmare, nu este întemeiat argumentul procurorului că prima instanță eronat ar fi analizat legalitatea ordonanței Procurorului General interimar din 15.07.2016 prin prisma ambelor temeiuri de reluare a urmăririi penale.

Totodată, ordonanța Procurorului General interimar din 15.07.2016, prin care a fost anulată ordonanța privind clasarea cauzei penale și scoaterea integrală a inculpatului Stănilă B. de sub urmărirea penală din 01.04.2014 și s-a dispus reluarea urmăririi penale este emisă contrar prevederilor art. 22 alin. (2), 287 Cod de procedură penală, art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO.

Ori, criticele invocate de Procurorul General în ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 și anume, nestabilirea circumstanțelor și împrejurărilor comiterii infracțiunii, audierea incompletă a martorilor, nestabilirea locului tamponării victimei și locul căderii ei după tamponare, neverificarea versiunii învinutului de existența altei mașini parcate pe acostament, neefectuarea expertizei auto-tehnice a automobilului, lipsa verificării dacă autovehiculul a fost supus testării tehnice obligatorii, neaudierea medicilor de la spital - toate acestea nu constituie fapte noi sau recent descoperite, ci pot fi catalogate exclusiv ca fiind un viciul fundamental, iar aplicabilitatea acestui temei de reluare a urmăririi penale este compromis prin faptul că reluarea urmăririi penale a fost dispusă peste acel termen de un an care garantează securitatea raporturilor juridice, instituit la art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală.

Nici celelalte argumente invocate în ordonanța Procurorului General interimar din 15.07.2016 nu constituie prin sine *fapte noi sau recent descoperite*.

Astfel, succesorul părții vătămate, Neagu T., în plângerea adresată Procurorului General la 17.06.2016 a solicitat intervenția acestuia, solicitând anularea ordonanței de încetare a dosarului penal, fără a invoca în respectiva plângere careva circumstanțe și împrejurări noi legate de accidentul rutier sau anumite deficiențe de investigare. Unicul argument expus în această plângere este faptul că timp de trei ani încearcă să afle informații despre mersul urmăririi penale și solicită intervenția Procurorului General pentru a-l ajuta să obțină informații. Deci, din conținutul acestei plângeri Procurorul General nicidecum nu putea deduce constatarea faptelor noi sau recent descoperite.

Nici din cererea mamei victimei, Cuclari M., adresată Procurorului General la 12.07.2016, nu rezultă fapte noi sau recent descoperite, or în această plângere se solicită anularea ordonanței de clasare a procesului penal pe motiv că nu a cunoscut anterior despre încetarea dosarului, fără a fi invocate circumstanțe și împrejurări noi sau anumite deficiențe de investigare.

Alte materiale sau surse care ar fi stat la baza emiterii ordonanței Procurorului General interimar din 15.07.2016, nu au fost prezentate nici în prima instanță, nici în instanța de apel.

Deci, nu este clar din care surse Procurorul General, la adoptarea ordonanței de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016, a făcut constatări că nu au fost audiați doi martori oculari ai accidentului, că victima se afla pe marginea traseului și nu a încercat să traverseze strada, ci a fost tamponată de o mașină care mergea cu viteză mare și că nu era nici o mașină parcată pe acostament, or, la materialele dosarului nu se conțin acte procedurale din perioada 01.04.2014 - 15.07.2016 pe baza cărora ar putea fi făcute asemenea constatări.

Totodată, până la reluarea urmăririi penale de către organul de urmărire penală au fost efectuate următoarele acțiuni procesuale: cercetarea la fața locului din 13.10.2013 prin care s-a stabilit locul accidentului, caracterul și starea carosabilului, direcția de deplasare și locul de tamponare, schema locului accidentului rutier (anexă la procesul-verbal) în care este indicat locul accidentului, poziția automobilului după accident, raportul de expertiză medico-legală nr. 707 din 16.10.2013 și nr. 708 din 15.10.2013, efectuat în privința inculpatului Stănilă B., din care rezultă că era treaz în momentul accidentului, raportul de expertiză medico-legală nr. 262 din 14.10.2013 prin care a fost constatată cauza decesului părții vătămate minore Neagu I., au fost audiați succesorul părții vătămate Neagu T., martorii Caisîn Z., Băncilă M., Flioștor M. și bănuitul/învinuitul Stănilă B.

Astfel, succesorul părții vătămate Neagu T., fiind audiat la 03.12.2013, a declarat că a aflat de la o fetiță care se juca mereu cu fiica lui, că fiica Neagu I. a fost lovită de o mașină, ... din spusele vecinilor a aflat că fiica venea de la barul care se afla peste drum de gospodăria lui, la un moment s-a îmbrățișat cu o altă prietenă, și ulterior a chemat-o altă prietenă să treacă drumul, ... în timp ce fiica a început să traverseze drumul, a privit în partea dinspre Cahul, apoi s-a întors brusc înapoi dorind să evite tamponarea, însă nu a reușit deoarece a fost tamponată.

Martorul Caisîn Z., fiind audiată la 03.12.2013, a indicat că în ospătărie a auzit discuții despre accident rutier, apoi s-a apropiat de locul accidentului, ... pe partea dreaptă în apropiere de locul accidentului era parcată o rutieră albă.

Martorul Flioștor M., fiind audiat la 03.12.2013, a relatat că șoferul automobilului se deplasa din direcția s. Giurgiulești spre or. Cahul cu viteză normală și el nu a auzit sunet de frânare bruscă în timpul tamponării, ...apoi a venit șoferul cu automobilul care a tamponat fetița înapoi la locul accidentului și a pus automobilul său la locul unde s-a produs tamponarea, participând împreună cu colaboratorii de poliție la măsurările respective și schema accidentului rutier.

Martorul Băncilă M., audiat la 03.12.2013, a comunicat că aflându-se în curte și auzind o lovitură, a ieșit la drum, a văzut că conducătorul mijlocului de transport ținea fata în brațe și striga după ajutor.

Însă, motivele reluării urmăririi penale nu cad sub incidența acestor două situații de excepție - fapte noi sau fapte recent descoperite, prevăzute la art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, necesare pentru reluarea urmăririi penale, or, organul de urmărire penală, cercetând circumstanțele cauzei, cunoștea din declarațiile succesorul părții vătămate Neagu T. că în momentul accidentului rutier partea vătămată minoră Neagu I. se afla cu două prietene de-ale ei, a stabilit locul tamponării victimei în momentul cercetării locului accidentului, fiind efectuate măsurări la fața locului și schema accidentului rutier cu implicarea inculpatului Stănilă B., cunoștea circumstanțele și împrejurările comiterii infracțiunii, inclusiv despre existența și locul staționării microbuzului de culoare albă, de după care a ieșit partea vătămată minoră Neagu I.

Probele administrate în cadrul anchetei până la reluarea urmăririi penale denotă că organul de urmărire penală avea posibilitate să cunoască despre existența martorilor oculari minori, să-i audieze întru constatarea circumstanțelor comiterii accidentului rutier, să stabilească locul tamponării victimei, cât și locul aterizării acesteia după tamponare, să verifice versiunea învinutului Stănilă B., să stabilească locul exact al staționării microbuzului, să efectueze expertiza auto-tehnică a automobilului, să audieze medicii de la secția de internare a spitalului de urgență, să efectueze alte acțiuni procesuale necesare pentru stabilirea adevărului, toate acțiunile, per-ansamblu, constituie date care erau cunoscute și puteau fi cunoscute la data adoptării ordonanței de clasare a cauzei penale din 01.04.2014, or, *fapte noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată.

Acțiunile procesuale care au fost efectuate după reluarea urmăririi penale, și anume, audierea suplimentară a succesorului părții vătămate, Neagu T., audierea martorului Cuclari M., audierea martorilor minori Cîrjilov A. și Oprea R., verificarea declarațiilor martorului organul de urmărire penală din momentul pornirii urmăririi penale, lipsind careva impedimente.

Ori, aceste acțiuni de urmărire penală nu au contribuit la constatarea unor circumstanțe și fapte noi care nu puteau fi cunoscute sau care nu au putut fi descoperite, ci reflectă desfășurarea unei anchete incomplete, neobiective prin aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cauzei și neefectuarea tuturor acțiunilor procesuale necesare stabilirii adevărului în cadrul procesului penal.

Confirmarea faptului că plângerile părinților victimei, adresate Procurorului General, au constituit mai mult pretext decât temei pentru reluarea urmăririi penale, îl demonstrează derularea urmăririi penale de după 15.07.2016 până la finisare, în cadrul căreia așa și nu au fost audiați medicii de la spital, nu a fost dispusă efectuarea expertizei auto-tehnice, experimentul efectuat cu participarea martorului minor Cîrjilov A. este unul formal, necalificat și confuz, care nu a avut nici o continuitate în stabilirea dacă ar fi avut conducătorul Stănilă B. posibilitatea tehnică de a evita accidentul.

CtEDO reține că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuțului, învinutului, inculpatului. Riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză.

Prin adoptarea ordonanței de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 s-a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept prevăzut și în art. 4 al Protocolului nr. 7 la CEDO și art. 21 din Constituția Republicii Moldova, deoarece reluarea urmăririi penale s-a dispus asupra aceleiași persoane, pentru același fapt, în lipsa temeiurilor expres prevăzute.

Astfel, motivele reluării urmăririi penale în privința lui Stănilă B., dispuse prin ordonanța Procurorului General din 15.07.2016, sunt formale, care nu corespund cerințelor legii (art. 22, 287 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 21 din Constituția Republicii Moldova) și, în consecință, respectiva ordonanță este lovită de nulitate în corespundere cu prevederile art. 251 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, care stipulează că încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act. Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată - când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Faptul că procurorul ierarhic superior, reluând urmărirea penală, a acționat contrar normelor de procedură penală, implică nulitatea ordonanței de reluare a urmăririi penale. Deci, ordonanța de clasare a cauzei penale nr. 2013158069 și scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuitului Stănilă B. acuzat pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, reprezintă o hotărâre irevocabilă și produce efecte juridice, fiind obligatorie pentru executare și denotă existența circumstanțelor care exclud tragerea repetată a inculpatului Stănilă B. la răspundere penală.

Potrivit art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală. În conformitate cu art. 284 alin. (1) Cod de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, prescrie că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Fiind stabilit că reluarea urmăririi penale în privința inculpatului Stănilă B. s-a efectuat contrar prevederilor legale care atrag nulitatea absolută și lipsa de efecte juridice a ordonanței Procurorului General interimar din 15.07.2016, se atestă că prima instanță întemeiat a adoptat o sentință de încetare a procesului penal în privința lui Stănilă B. în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv

că există circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală a inculpatului Stănilă B.

Iar, în situația în care instanța de apel menține sentința primei instanțe de încetare a procesului penal pe temeiul existenței circumstanței ce exclude dubla urmărire penală a inculpatului, efectele juridice ale încetării procesului exclud necesitatea analizării probelor administrate în aspectul constatării existenței sau lipsei vinovăției inculpatului de fapta incriminată. Respectiv nu poate fi acceptat nici argumentul acuzării că prima instanță nu a dat apreciere probelor sub aspectul constatării vinovăției.

Pe lângă aceasta, succesorul părții vătămate, Neagu T., a depus cerere de recuperare a pagubei materiale și morale, prin ordonanțele procurorilor fiind recunoscut în calitate de parte civilă, cu pretenții de reparare a prejudiciului în sumă de 300.000 lei.

Potrivit art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Conform art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sunt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art. 35 al Codului penal.

Astfel, în cazul încetării procesului penal, urmează a lăsa fără examinare acțiunea civilă, or, conform prevederilor art. 220 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul în care persoana care a înaintat acțiunea civilă a fost recunoscută în calitate de parte civilă, însă, ulterior, prin ordonanță, s-a dispus încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală, din data când această ordonanță devine irevocabilă începe să curgă un nou termen de prescripție extinctivă a acțiunii civile.

Prin urmare, acțiunea civilă se lasă fără soluționare, fapt ce nu împiedică persoana care a înaintat acțiunea civilă de a de a o intenta în ordinea procedurii civile. Ori, sentința de încetare a primei instanțe este fondată pe un temei de reabilitare procedurală, ceea ce nu exclude judecarea în ordine civilă a unei eventuale acțiuni civile de reparare a prejudiciului.

8. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că și în cazul pronunțării unei sentințe de încetare, instanța de judecată trebuie să descrie fapta infracțională ca fiind săvârșită de către inculpat și să aprecieze probele administrate, însă, instanța de apel, în conținutul deciziei a indicat că „Potrivit rechizitoriului Stănilă B. este învinuit de...”, cu descrierea în continuare a învinuirii.

Ori, instanța de apel urma să facă o analiză a probelor existente și să se expună asupra acestora în vederea probării vinovăției inculpatului, precum și să constate în partea descriptivă a deciziei adoptate fapta prejudiciabilă săvârșită de acesta.

Conform practicii CtEDO, la judecarea cauzelor penale referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale, la caz – dreptul la viață, instanțele naționale trebuie să cerceteze dosarele inclusiv sub aspectele enunțate și să adopte soluții prin

care să fie respectate cu diligență drepturile, atât ale persoanelor învinuite, cât și ale părților vătămate.

Totodată, instanța de apel nu s-a expus asupra chestiunilor și nu a dat o analiză obiectivă circumstanțelor expuse în decizia Curții Supreme de Justiție din 26.03.2019.

Astfel, instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor și probelor acuzării privind temeiurile legale de a relua urmărirea penală - existența faptelor noi sau recent descoperite, în raport cu respectarea dreptului la viață, prevăzut de art. 2 CEDO, care include și obligația pozitivă a statului de a lua toate măsurile necesare pentru protecția acestui drept, desfășurarea unei anchete eficiente cu privire la cauzele decesului părții vătămate cu consecința pedepsei celor vinovați, circumstanțe care și au fost invocate de către Procurorul General în ordonanța de reluare a urmăririi penale în privința inculpatului.

Instanța de apel, respingând argumentul procurorului că ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 a fost adusă la cunoștința învinuitului și apărătorului, nefiind contestată în cursul urmăririi penale, astfel, rămânând definitivă și irevocabilă și constatând că în rezultatul studierii materialelor dosarului nu reiese aducerea la cunoștință învinuitului Stănilă B. și apărătorului acestuia, a lăsat fără apreciere faptul că, la 11.01.2017, învinuitul Stănilă B. a refuzat să semneze ordonanța de punere sub învinuire, după ce a făcut cunoștință, fapt confirmat și de către apărătorul său, V. Șoitu, precum și faptul că refuzul de a se prezenta la organul de urmărire penală pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, refuzul de a semna ordonanța de punere sub învinuire, de fapt, confirmă că acesta a cunoscut despre desfășurarea urmăririi penale, ordonanța de punere sub învinuire nefiind contestată de apărare pe acest temei.

La fel, instanța de apel nu a cercetat amănunțit aspectele învinuirii înaintate, nu a verificat și nu a apreciat profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, precum și nu a dat o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, prezența sau lipsa elementelor infracțiunii incriminate inculpatului.

Pe lângă aceasta, instanțele de fond și de apel și-au motivat soluțiile sale prin faptul că ordonanța Procurorului General din 15.07.2016 este nulă, iar ordonanța de clasare a urmăririi penale din 01.04.2014 este definitivă.

În asemenea situație, motivul de încetare a procesului penal ar fi cel prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală - există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal.

În drept, recursul este fondat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului. În corespundere cu art. 6 pct. 11¹) și 44) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, constituie încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, (*pct. 8. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind încetarea procesului penal în privința inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol (*pct. 2. - 7. din decizie*).

Soluția instanței de apel coroborează și cu următoarele împrejurări.

Potrivit art. 7 alin. (2) Cod penal, art. 22 alin. (2), 3 alin. (1), 287 alin. (4), 230 alin. (2) Cod de procedură penală (*red. 2015*), art. 4 Protocol 7 CEDO, în vigoare și obligatorie pentru R. Moldova din data ratificării - 24.07.1997, nimeni nu poate fi supus de două ori urmării penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă. În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmării penale și al judecării cauzei în instanța judecătorească. În cazurile în care ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire a fost adoptată legal, reluarea urmării penale poate avea loc **numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmării precedente a afectat hotărârea respectivă**.

Conform jurisprudenței naționale, ordonanțele de încetare a urmării penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală pot fi casate, cu reluarea urmării penale, doar în cazul în care sunt invocate fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat ordonanța atacată. **Fapte noi** constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată. Noi trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze, și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă. **Fapte recent descoperite** sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite. Atitudinea unei părți

care, cunoscând un fapt sau o împrejurare ce îi era favorabilă, a preferat să păstreze tăcerea nu poate justifica mențiunea unei erori judiciare și nu poate constitui un obstacol la admiterea reluării urmăririi penale dacă prin alte mijloace de probă asemenea împrejurări nu au putut fi descoperite la acel moment (*Hotărârea Plenului CSJ Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale nr. 7 din 04.07.2005, pct. 5.5.*).

Conform ordonanței din **30.12.2013**, Stănilă B. a fost recunoscut în calitate de bănuț, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Prin ordonanța din **28.03.2014**, Stănilă B. a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Potrivit ordonanței procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, D. Stoicev, din **01.04.2014**, s-a dispus clasarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2013158069, în ordinea prevederilor art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală și scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinutului Stănilă B. pe motivul că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal sau careva contravenție. În descriptivul ordonanței este invocat că: *„...fiind audiat în calitate de bănuț, Stănilă B. a declarat că, deplasându-mă cu viteza de aproximativ 50 km/oră, careva obstacole pe traseu nu erau, traseul era liber. La un moment dat, pe neprins de veste, din partea dreaptă, din spatele unui automobil care staționa pe partea dreaptă a acostamentului, a apărut în fața mea un copil minor. Am încercat imediat să evit tamponarea, concomitent am frânat și am virat la stânga. În condițiile respective era practic imposibil de evitat tamponarea, care a avut loc la partea dreaptă din față, lateral din dreapta... Succesorul părții vătămate, Neagu T., a menționat că, din spusele vecinilor, am aflat că fiica mea venea de la barul care se află peste drum de casa noastră. La un moment s-a întâlnit cu o prietenă. În timp ce fiica a început să traverseze drumul, a privit în partea dinspre Cahul și mai apoi s-a întors brusc înapoi, dorind să evite tamponarea, însă nu a reușit... Martorul Caisin Z. a declarat că, lângă locul accidentului, și anume pe partea dreaptă, era parcată o rutieră albă... Deci, în cadrul urmăririi penale nu au fost acumulate suficiente probe care ar demonstra incontestabil vinovăția lui Stănilă B. în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiind astfel epuizate toate mijloacele și posibilitățile prevăzute de legislația în vigoare de a acumula și administra astfel de probe..., reieșind din probele acumulate, vinovat de comiterea accidentului rutier este pietonul, care a ignorat prevederile pct. 114 (1-2) din RCR..., Conform raportului de expertiză nr. 262 din 25.11.2013, decesul cet. Neagu I. a survenit în rezultatul asfixiei mecanice prin obturația căilor respiratorii cu mase vomitate... Astfel, s-a stabilit că în acțiunile conducătorului de mijloc, Stănilă B., nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii sau a careva contravenție...”*.

Conform ordonanței din **15.07.2016**, Procurorul General interimar, Eduard Harunjen, conducându-se de prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, a dispus: *„Anularea ordonanței privind clasarea cauzei penale nr. 2013158069 emisă la 01.04.2014 de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, D. Stoicev. Reluarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2013158069.”*. În descriptivul ordonanței este indicat că: *„...procurorul D. Stoicev a ignorat prevederile art. 254*

alin. (1) Cod de procedură penală, conform cărui organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului. Nu a întreprins acțiuni procesuale care să confirme sau să infirme versiunea învinuitului. Audierea martorilor a fost efectuată incomplet, fără stabilirea circumstanțelor și împrejurărilor comiterii infracțiunii, nu a fost stabilit locul tamponării victimei, cât și locul aterizării victimei după tamponare, nu a fost combătută versiunea învinuitului de existența sau nu a presupusei mașini parcate pe acostament, care i-ar fi îngăduit vizibilitatea. Nu a fost numită expertiza auto-tehnică a autoturismului, lipsește informația precum că autoturismul respectiv a fost supus testării tehnice obligatorii, nu au fost audiați medicii de la secția de internare a spitalului de urgență, etc.

La 17.06.2016 reprezentantul părții vătămate Neagu T. (tatăl victimei) a adresat o plângere către Procurorul General prin care solicită intervenția sa pentru a afla despre soarta cauzei penale deschise pe faptul decesului fiicei sale, deoarece s-a adresat nenumărate ori către procurorul D. Stoicev, însă fără succes.

În cadrul examinării plângerii sale, atât el cât și mama victimei Cuclari M., au aflat pentru prima dată că urmărirea penală pornită pe faptul comiterii accidentului soldat cu decesul fiicei lor a fost clasată și cer reluarea urmăririi penale.

De asemenea, au mai comunicat că martori oculari ai accidentului au fost două prietene ale fiicei sale care nu au fost audiate, precum și Grecu I., care a decedat în anul 2015 și nu a fost audiat în cadrul urmăririi penale. Potrivit declarațiilor lui Neagu T., Grecu I. i-a comunicat că fiica sa se afla pe marginea traseului și nu a încercat să traverseze strada, ci a fost tamponată de o mașină care mergea cu viteză mare, la fel, nu era nicio mașină parcată pe acostament. Un microbuz de culoare albă era parcat la poarta unei gospodării din apropierea locului accidentului, dar se afla în spatele fiicei sale.

Astfel, declarațiile invocate de reprezentanții părților vătămate ilustrează cu totul alte circumstanțe și împrejurări de comitere a accidentului rutier, soldat cu decesul lui Neagu I., altele decât cele stabilite de organul de urmărire penală.

Ținând cont de faptul că, **potrivit declarațiilor reprezentanților părții vătămate se conturează circumstanțe și fapte noi de comiterea a infracțiunii date**, verificarea lor poate avea loc doar în cadrul procesului penal prin efectuarea de acțiuni de urmărire penală”.

Prin ordonanța **din 11.01.2017**, Stănilă B. a fost pus sub învinuire pe art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Ori, în această consecutivitate se reține că împrejurările invocate de procuror în ordonanța **din 15.07.2016**, de redeschidere a procesului penal, întemeiate de drept pe prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, că **potrivit declarațiilor reprezentanților părții vătămate se conturează circumstanțe și fapte noi**, nu conțin o argumentare și o concluzie certă în aspectul **aparității unor fapte noi sau recent descoperite ori a unui eventual viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente, care ar fi a afectat hotărârea respectivă**, întemeiată pe jurisprudența relevantă națională și a CtEDO, dar reprezintă doar o critică a omisiunilor procedurale comise de către organul de urmărire penală, că: „organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului. Nu a întreprins

acțiuni procesuale care să confirme sau să infirme versiunea învinuitului. Audierea martorilor a fost efectuată incomplet, fără stabilirea circumstanțelor și împrejurărilor comiterii infracțiunii, nu a fost stabilit locul tamponării victimei, cât și locul aterizării victimei după tamponare, nu a fost combătută versiunea învinuitului de existența sau nu a presupusei mașini parcate pe acostament, care i-ar fi îngrădit vizibilitatea. Nu a fost numită expertiza auto-tehnică a autoturismului, lipsește informația precum că autoturismul respectiv a fost supus testării tehnice obligatorii, nu au fost audiați medicii de la secția de internare a spitalului de urgență, etc.”.

Însă, potrivit jurisprudenței CtEDO, în cazul redeschiderii urmăririi penale pe motiv că ancheta inițială nu a fost completă, carențele autorităților nu pot fi imputabile inculpatului și nu trebuie să-l pună într-o situație defavorabilă (*cauza Stoianova și Nedelcu vs. România*). Procurorul are obligația de a reflecta pretensele erori înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în speță (*cauza Ștefan vs. România*). Simpla părere că investigațiile într-o anumită cauză ar fi fost *incomplete și neobiective* nu poate, în sine, în absența unor erori jurisdicționale, încălcări grave ale procedurii de judecată sau abuzuri de putere, să releve erori în aplicarea dreptului material sau din ale motive considerabile care decurg din interesele justiției să indice prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente (*cauza Radchikov vs. Rusia*).

Pe lângă aceasta, împrejurările invocate de procuror în ordonanța **din 15.07.2016**, de redeschidere a procesului penal, cum ar fi că: „...la 17.06.2016 reprezentantul părții vătămate Neagu T. (tatăl victimei) a adresat o plângere către Procurorul General prin care solicită intervenția sa pentru a afla despre soarta cauzei penale deschise pe faptul decesului fiicei sale, deoarece s-a adresat nenumărate ori către procurorul D. Stoicev, însă fără succes. În cadrul examinării plângerii sale, atât el cât și mama victimei Cuclari M., au aflat pentru prima dată că urmărirea penală pornită pe faptul comiterii accidentului soldat cu decesul fiicei lor a fost clasată și cer reluarea urmăririi penale. De asemenea, au mai comunicat că martori oculari ai accidentului au fost două prietene ale fiicei sale care nu au fost audiate, precum și Grecu I., care a decedat în anul 2015 și nu a fost audiat în cadrul urmăririi penale. Potrivit declarațiilor lui Neagu T., Grecu I. i-a comunicat că fiica sa se afla pe marginea traseului și nu a încercat să traverseze strada, ci a fost tamponată de o mașină care mergea cu viteză mare, la fel, nu era nicio mașină parcată pe acostament. Un microbuz de culoare albă era parcat la poarta unei gospodării din apropierea locului accidentului, dar se afla în spatele fiicei sale. Astfel, declarațiile invocate de reprezentanții părților vătămate ilustrează cu totul alte circumstanțe și împrejurări de comitere a accidentului rutier, soldat cu decesul lui Neagu I., altele decât cele stabilite de organul de urmărire penală...”, nu constituie **fapte noi** sau **recent descoperite**, deoarece circumstanțele menționate supra:

a) puteau fi cunoscute la acea dată prin efectuarea respectivelor acțiuni procedurale, în cadrul urmăririi penale, până a fi scos inculpatul de sub urmărirea penală;

b) nu reprezintă probe administrate în cadrul cercetării altor cauze, dar fiind mijloacele de probă prin care s-au administrat probe deja cunoscute în cauza respectivă;

c) sunt fapte care existau la data adoptării ordonanței atacate și care au putut fi descoperite prin efectuarea acțiunilor de urmărire penală nominalizate, la care s-a recurs, însă, ulterior scoaterii inculpatului de sub urmărire penală;

d) nu reprezintă constatarea eventualei atitudini a unei părți care, cunoscând un fapt sau o împrejurare ce îi era favorabilă, a preferat să păstreze tăcerea, dacă prin alte mijloace de probă asemenea împrejurări nu au putut fi descoperite la acel moment.

Prin urmare, reluarea neîntemeiată a urmăririi penale în privința inculpatului, adică în lipsa unor fapte noi sau recent descoperite, a încălcat vădit dreptul lui de a nu fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

Mai mult, recunoașterea inculpatului în calitate de bănuit prin ordonanța **din 11.01.2017** dar punerea lui sub învinuire conform ordonanței **din 30.12.2013**, fiind reluată urmăririi penale prin ordonanța **din 15.07.2016**, atestă în mod evident încălcarea dreptului ultimului de a nu fi menținut în calitate de bănuit mai mult de 3 luni prevăzut în art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, legea procesual-penală nesuspendând curgerea acestui termen în cazul scoaterii ultimului de sub urmărire penală, cât și pierderea dreptului procesual de a fi pus acesta sub învinuire, rezumându-se nulitatea ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului, ca fiind adoptată peste termen.

Prin urmare, reluarea neîntemeiată a urmăririi penale în privința inculpatului, adică în lipsa unor fapte noi sau recent descoperite, cât și a unui viciu fundamental legal motivat, a încălcat vădit dreptul lui de a nu fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

Este nefondată și alegația recurentului că instanțele *neîntemeiat au respins argumentul procurorului că ordonanța de reluare a urmăririi penale din 15.07.2016 a fost adusă la cunoștința învinuitului și apărătorului, nefiind contestată în cursul urmăririi penale*, deoarece dispozitivul ordonanței din 15.07.2016 prevede dispoziția de a *informa persoanele interesate despre hotărârea adoptată, cu explicarea modului și ordinii de atac*, conform art. 239 alin. (1) și (3), 242 alin. (1) și (2), 243 Cod de procedură penală, *comunicarea se consideră efectuată dacă există dovada de primire a comunicării de către destinatar*, iar în materialele cauzei lipsește o asemenea dovadă de primire de către Stănilă B. a actului nominalizat.

Totodată, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat, se reține că argumentele recurentului că *în cazul pronunțării unei sentințe de încetare, instanța de judecată trebuie să descrie fapta infracțională ca fiind săvârșită de către inculpat în asemenea situație, motivul de încetare a procesului penal ar fi cel prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală*, nu au fost invocate și în apelul procurorului, deci nu au niciun suport legal (pct. 3., 8. din decizie).

În același timp, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei (pct. 8. din decizie).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa

convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura penală, în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2 - 8. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției nu contrazice dispozitivul, instanța nu a admis vreo eroare gravă de fapt, care să-i fi afectat soluția, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea ordinar declarat de Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 09 octombrie 2019, în privința inculpatului Stănilă Boris XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 martie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun